

dkusságot, mint a szépséget kell figyelembe venni. A természet, a szabad levegő, a mozgás amúgy is felfrissíti a vérkeringést, rózsás-pirosra teszi az arcot, a túzott kozmetikumok pedig komikusan hatnak a szabad természetben és inkább csunyává, mint széppé teszik a nőt.

(r. o.)

—oOo—

KOZMETIKAI ÜZENETEK

Aggódó anya. Már most hozassa rendbe leányának arcborét, mert később már nehéz lesz ezen segíteni. Egyelőre semmiféle krémet ne használjon, mert ez csak ront a dolgon.

Előfizető neje. Feltétlenül végeztesen ráncatlanító kurát.

Makói előfizető, 25: Szörzsáraitól megszabadulhat. A keze és végleges, nyomtalan és fájdalommentes.

Annus, 10. Forduljon panaszával előbb orvosához.

Bánatos. Ezen igazán felesleges bánkódnia, mert kellő és rendszeres ápolással helyrehozható. Ismételve meg panaszait és válaszbélyeggel ellátva közzölje pontos címét, hogy levélben válaszolhassunk.

Uj Szent József freskók a jezsuiták templomában

Irta: MANDOLA ALADÁR Dr.

A megyéspáspásztor december 11-én szentelte fel a jezuitársasági templomát, amelynek két mennyezetfestménye új műdarabokkal gazdagította Szeged értéktárát. Az első a templom szentélyét, a második a hajóját díszíti. Mindkettőt Karle János S. J. művész festette és az első Szent József bucsuzik az élők világától, a második pedig Szent József pártfogásába veszi az Egyházat. Mindkettőnek alakjai törékeny gráciájukkal vonják magukra a figyelmet. Látszik, hogy a freskók lélekből folyó s nem hivatásból folyó kényszer munkák. A szentélybeli freskó Szent József halála, cselekmény nélkül is dráma, amint lelki erőinek nyugodt egyensúlyában bucsuzik Jézustól és Máriától a végtelen boldogság meghatározó akkordjaival. Nem kell megbarátkozni a képpel, mert a néző készenhozott lelki diszpozícióját a művész kimélyíti. Minden hívő így képzelte el Szent József halálát és a művészetnek ez a titka, mikor a műalkotó kitapintja azt a közképet, amely a szemlélőben már előre kialakult, aztán kifejezést ad neki, mint a költő a közhangulatnak. Ha egy költeményt igazán élvezünk, azért van, mert mi is így gondoltuk, csak nem tudtuk így kifejezni. A jó művész kidolgozza a rejtett kapcsolatokat az ő csalhatatlan belső hitével a műszemlélő felé, amellyel elárulja, hogy tisztában van a művészet belső lényegével. Hozzálat munkájához, hogy a kifejező erőket átkinthezően és erőteljesen alkalmazza, azaz rendezze a percepció számára. A gyöngye művész, aki elkülönül tőlünk, a saját világában él s nem érti, hogy mit kívánunk tőle?

Szeretnők a képeket szavakkal leírni, de félünk, hogy ártunk vele, mert a kép nyelvét fel kell cserélni a logika nyelvvel. Már a művész is küzdött a formabontással, s mi most még egy küzdelmet vállaljunk magunkra, mikor a képet a nyelv formába öntjük? Igen, mert akkor részei vagyunk az alkotásnak. A helyesen felfogott esztetikai u. i. nem „meltatásra” tanít, hanem aktív izlésre nevel és ha a képhez szavak útján közeledünk, fejlesztjük magunkban az izlést, amely nem más, mint cselekvő-részesség.

Szent József láb nélküli ágyban, kis szoba közepén, a halál pillantában átszellemült arccal fekszik szinte polgári egyszerűséggel, de az öregkor reprezentatív méltóságával. Alakja homloknetre van beállítva, balkezét Mária kezében nyugtatja, jobbán Krisztus áll, aki felmutat annak a fényáradatnak a forrására, amely szétárad a szobában. Mindhármukon a közvetlenhatású felkísérő sugárzik, amely nem engedi a festményt allegóriává fagyni. A színek halk lefokozása, a lehetséges fehér alaptónus kiküszöböléséből mindent, ami a gyász komor pompájára emlékeztetne. A freskónak nincs halottsházi jellege, hiányzik az a kórházi levegő, melyben mint mondják, a beteg meggyógyul, az egészséges pedig megbetegszik. Az egész freskón a lefojtott érzés nemessége borong a megadó arcok oválján keresztül, szelíd kiengesztelő hangulat kíséretében. E képből teljesen távol van a vallásos képek közös hibája, az édeskés, olvatag líra langyossága. Bár csak négy alak van rajta, az alakok mégis egymásra

vonatkozó füzért, kompozíciót alkotnak és ezzel kilépnek a staffázs jellegből, hogy a finom, belső élet ki nem merithető szépségeit reprezentálják. Ez a kép egy lelki folyamatot indít meg a szemlélőben és eszünkbe juttatja Szent Agoston szavait: „Non aliqua mole corporea judicanda est pulchritudo”. A szépség nem az anyagban, hanem a szemlélő lelkében valósul meg. Ha ez így van és a szépség lelkünkben alakul ki, akkor valóban aktív részünk van a műalkotásban, ahogy ezt az augusztinusi esztetika látja.

A templom hajójában Szent József oltalmába veszi az Egyházat. A jezsuiták különös tisztelői Szent Józsefnek és ezt fejezi ki a hajó mennyezetére festett freskó. Hamvas színei a porcellánkép színeire emlékeztetnek, hiszen a porcellán- és a képfestészet gyakran közeli rokonságba kerülnek egymással. Mielőtt „Kalászszedők” c. képe egymás után tűnik fel a sevres-i porcellán tálon, tányérok, csészék és kannák. Intim közelségbe jutnak hozzánk, mikor már az asztalon is megjelennek, velünk vannak a lakásban, élők a mi életünk és cseppjei a családi élet vérkeringésének. Ez a bensőség jut érvényre a hajójeli Szent József freskón is. Szent József balján IX. Pius pápa térdelő alakja látszik, jobbkezeben a Szent Péter templommal, amely szimbolikusan jelenti az Egyház felajánlását. Külön csoportok jelentik meg a családot, haldoklót, munkásokat, akik Szent József különös pártfogása alatt állanak. Szent József közvetlen környezetét az egész Egyházat reprezentáló alakok alkotják és csupa korunkbeli, ismerős személy. Azért vannak rajta a mi kortársaink, mert Szent József nem egy elmúlt korszaknak, vagy a mennyországnak távoli alakja, hanem a jelenben

Gyapjuharisnyák
kötése, fejlődése a legolcsóbban **Táborossyné**
kötődjében Arany János u. 16. (Gróf-palota). Szemfelszedés szab. Vilos vill. szemfelszedőgéppel egyedül nálam

elő tiszta lelkek pártfogója. Az egész képmező három zónára van osztva, a fenti alakok és csoportok arányosan vannak benne elosztva. Az utolsó zónában villámok-szóró kerubok üzik el a gonosz szellemeket. A freskó olyan technikai bravúrral bontakozik ki, a rálátás olyan tökéletes, mintha egy síkban állana a szemlélővel és nem kell kínos fejforgatással szemlélünk a képet.

Az egész egy tömött kompozíciót alkot és a legfőbb művészi kellék rajta az a gondolat, hogy a szeretet ágyában született meg. Ha a művészből hiányzik a szeretet, akkor csak a kézügyesség lép előtérbe, ami a művet módorossá teszi. E freskón új szellem lehelletét érezzük, jóllehet barokkeretben van foglalva, alakjai mégis a mi korunk emberei. A barokk-keret régi hagyományokon nyugszik, azaz feltöri a mennyezetet, hogy a templom szűk távlatát kiszélesítse, de azért alakjai mai ruhájú, sőt divatos egyének. A keret a külsőlegest, a koncepciót adja, a belhelyezett művészi figurák és ezek lelki kapcsolata a belsőlegest, a kompozíciót. Ruskin felfedezte Botticellit és köréje gyűjtötte új híveit: a preraffaelitákat; a mi jezsuita művésznünk pedig felfedezte azt, hogy a régi koncepciót új kompozícióval lehet kapcsolatba hozni és köréje gyűjteni a hitben felfrissült híveket. A festmény újdonsága röviden: poetikusan gyengéd, aszketikusan vallásos, de nem aszketikus. Megoldódott benne a festészet mai nyelve, azaz pszichikai realizmussal beszél, ahogy ezt a mai kor megkívánja.

A gazdag ember szobájába gyűjti szobrai, képeit, vázait, színes üvegablakait, a szegény ember mindezt megtalálja a templomban, az ő igazi otthonában. Nagy szüksége is van rá, mert történeti válságokat élünk ma, amikor az ember keresi azt a helyet, ahová belső emigrációba vonulhat vissza. Jobb helyet nem talál, mint ahol a családi érzés hangja csendül ki, mint a Szent Józsefről szóló freskónál. E kép a családvédelem korában missziót teljesít! Róma banvatlását a szobrok tömege, császárokról és istenekről, semmivel sem késleltette. Nem annyira erkölcsi utjelzők voltak, mint inkább közlekedési akadályok. A mi szerzetesművésznünk új erőket ad nekünk tovább fejlődéséhez és minél tovább nézzük freskóit, annál kevésbé tudjuk, mennyi benne a lelkünkre gyakorolt műhatás ereje és mennyit adunk mi hozzá, mert nem tudjuk már magunkat kiválasztani a képektől. A mű nagyon szép, olyan, mint a szerzetes művész egyszerűsége, amellyel e freskókat megalkotta.

SZEGEDI KERESKEDELMI ÉS IPARBANK

Szeged, Klauzál tér 2. sz., saját ház

Alakult
1867. évben

Saját tőkék 1,200.000 P

Takarékbetétek a legelőnyösebben kamatoztatnak. Váltószámítás. Lombard kölcsönök. Folyószámlák. Átutalások a világ minden részébe. Páncéltermünkben safe-fülkék bérelhetők